

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO - DOBOJSKI KANTON
Javna ustanova za predškolski odgoj i obrazovanje „MLADOST“ Kakanj

GODIŠNJI PROGRAM RADA
Javne ustanove za predškolski odgoj i obrazovanje „Mladost“ Kakanj
za 2018/2019. godinu

Kakanj, septembar 2018. godine

Na osnovu člana 30. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj 07/10), Upravni odbor Javne ustanove za predškolski odgoj i obrazovanje „Mladost“ Kakanj na LIV sjednici održanoj dana 27.09.2018.godine na prijedlog Stručnog vijeća i prethodno datu saglasnost Pedagoškog zavoda broj: 10-1-38-07551-2/17 od 24.09.2018. godine donosi:

GODIŠNJI PROGRAM RADA
Javne ustanove za predškolski odgoj i obrazovanje „Mladost“ Kakanj
ZA ŠKOLSKU 2018/2019. GODINU

Predsjednica Upravnog odbora:

Mirsada Čaluk

U Kakanju, 27.09.2018. godine

SADRŽAJ GODIŠNJEG PROGRAMA RADA

I Cilj i zadaci (bitne zadaće)

1. Tjelesni i psihomotorni razvoj
2. Socio-emocionalni razvoj i razvoj ličnosti
3. Spoznajni razvoj
4. Govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo

II Osnove i aspekti programa

1. Opći podaci o predškolskoj ustanovi
2. Organizacija rada

III Uslovi rada

1. Materijalno –tehnički uslovi rada
 - 1.1. Prostor
 - 1.2. Didaktička sredstva i pomagala
 - 1.3. Rad i organizacija kuhinje
 - 1.4. Organizacija prevoza djece
2. Kadrovski uslovi rada
3. Zdravstveno-higijenski uslovi rada

IV Sadržaj i obim odgojno-obrazovnog rada

1. Brojno stanje odgojnih grupa
2. Vrste programa u predškolskoj ustanovi
 - 2.1. Cjeloviti razvojni program
 - 2.2. Specijalizirani program iz engleskog jezika
 - 2.3. Interventni, kompenzacijski i rehabilitacijski program
 - 2.4. Program jačanja roditeljskih kompetencija
 - 2.5. Program za djecu pred polazak u školu
(djeca koja nisu obuhvaćena nekim oblikom predškolskog odgoja i obrazovanja)

V Planiranje i programiranje odgojno-obrazovnog rada

1. Planiranje i programiranje odgojno-obrazovnih aktivnosti u odgojnim grupama
2. Planiranje inovacije
3. Plan rada direktora predškolske ustanove
4. Plan rada stručnih saradnika
 - 4.1. Plan rada pedagoga - psihologa
 - 4.2. Plan rada logopeda - surdoaudiologa
5. Planiranje rada Stručnog vijeća
6. Planiranje rada Stručnih aktiva
 - 6.1. Prikaz održavanja oglednih aktivnosti
7. Plan rada Vijeća roditelja
8. Plan izleta, posjeta, radionica i slično
9. Planiranje smjena, rasporeda radnog vremena za cjelokupno osoblje i dežurstva
10. Plan i program stručnog usavršavanja odgajateljica, njegovateljica, stručnih saradnika i rukovodnog osoblja

VI Njega i briga za tjelesni rast i zdravlje djece

1. Sigurnosno - zaštitni i preventivni program
 - 1.1. Vrtić kao zajednica koja uči
 - 1.2. Učenje životnih (socijalnih) vještina
 - 1.3. Diskretni personalni zaštitni postupci
 - 1.4. Odgojna grupa kao mjesto sigurnosti odrastanja djece
2. Saradnja sa roditeljima
 - 2.1. Uspješna saradnja sa roditeljima
 - 2.2. Posebno obrazovanje (edukacija) djece i roditelja
 - 2.3. Mjere sekundarne prevencije (djeca i roditelji)
3. Posebni programi
 - 3.1. Posebni programi odgojno – obrazovnog rada sa djecom
 - 3.2. Edukacija odgajateljica, njegovateljica, stručnih saradnika, direktora, vrednovanja (evaluacija) preventivnih programa
 - 3.3. Program rada logopeda - surdoaudiologa za djecu predškolskog i školskog uzrasta koja nisu korisnici usluga JU za predškolski odgoj i obrazovanje „Mladost“
 - 3.4. Program produženog boravka

VII Komunikacija sa javnošću

1. Saradnja sa lokalnom zajednicom
2. Saradnja sa širom društvenom zajednicom
3. Javne manifestacije

VIII Prilozi

I Cilj i zadaci (bitne zadaće)

Predškolski odgoj čini početnu strukturu integralnog odgojnog sistema. Kao temeljni dio sistema ima nezamjenjivu ulogu u odgoju i obrazovanju djece. Predškolski odgoj je bitan segment uspostavljanja prvih temelja za izgrađivanje samostalne, autonomne, integrirane i stvaralačke ličnosti.

S pedagoškog gledišta rano uključivanje djece u razvijanje njihovih karakternih crta, sticanje potrebnih navika (higijensko - zdravstvenih, kulturnih, radnih, stvaralačkih i etičkih), identificiranje dispozicija za određene vidove stvaralaštva i osiguranje povoljnih uslova za intelektualni, tjelesni, moralni, estetski i radni odgoj ima nesumnjivo veliku vrijednost za kasniji životni (porodični), profesionalni i radni razvoj mladog čovjeka. Uslovi života u prvim godinama djetinjstva odlučujući su faktor za to kakva će se ličnost formirati i kakva će ličnost biti tokom svog razvoja. Predškolski odgoj se zasniva na savremenim pedagoškim dostignućima i ne može se odvojiti od općeg cilja društvenog odgoja. Označava kamen temeljac i prvi stepen u razvoju buduće zdrave, stvaralačke, kulturne i društveno - korisne ličnosti.

Rano učenje djece i uravnoteženi razvoj njihovih psihičkih i emocionalnih sposobnosti ima veliko psihološko značenje. Dijete se znanstveno prati, posmatra, proučava, dijagnosticira, koriguje uz poduzimanje svih potrebnih stručnih mjera da bi bilo zdravo, osjećalo se sigurnim, zaštićenim, voljenim i da bi moglo zadovoljiti sve svoje osnovne biološke i psihološke potrebe.

Globalni cilj predškolskog odgoja i obrazovanja je da se u skladu sa realnim mogućnostima obezbijede uslovi za cjelovit razvoj i ostvarivanje prava djece u skladu sa Konvencijom UN o pravima djece, kroz odgovarajuću podršku porodici razvoj i jačanje predškolskih institucija u ostvarivanju principa na kojima se zasniva predškolski odgoj i obrazovanje.

Opći cilj predškolskog odgoja i obrazovanja kao integralnog dijela cjelokupnog sistema odgoja i obrazovanja u BiH je osigurati optimalne i jednake uslove da svako dijete, od rođenja do polaska u školu, razvija i ostvaruje intelektualne i tjelesne sposobnosti, kao i kompetencije kroz različite vidove kvalitetnog i profesionalno autonomnog institucionalnog i vaninstitucionalnog predškolskog odgoja i obrazovanja.

Predškolski odgoj i obrazovanje ima za cilj odgoj djece predškolske dobi prema zakonitostima njihovog tjelesnog i intelektualnog razvoja kako bi još od rođenja rasla, razvijala se i odgajala u jednakim i povoljnim uslovima u skladu sa najnovijim naučnim spoznajama i uslovima društvenog života.

Posebni ciljevi predškolskog odgoja i obrazovanja :

- Razvijati psihofizički razvoj djeteta i pozitivno uticati na formiranje ličnosti,
- Zadovoljavati potrebe djece za igrom i zajedničkim životom te uticati na pozitivan emocionalni i socijalni razvoj djeteta,
- Razvijati osjećaj patriotizma, radnih i kulturnih navika,
- Razvijati kognitivne sposobnosti djeteta neophodne za razumijevanje prirode, svijeta u kojem živi u skladu sa potrebama i interesovanjima,
- Razvijati socijalne i emocionalne sposobnosti, individualne odgovornosti za rad i život u zajednici,
- Razvijati govorne i komunikacijske sposobnosti,

- Razvijati fizičke sposobnosti, skladnog razvoja tijela i usvajanje zdravstveno-higijenskih navika,
- Pripremati djecu za dalji odgoj i obrazovanje,
- Razvijati sposobnosti za poštivanje ljudskih prava, osnovnih sloboda,
- Razvijati sposobnosti za život u demokratski uređenom društvu,
- Razvijati svijest o očuvanju životne okoline,
- Razvijati pretpostavke za usvajanje socijalnih i moralnih vrijednosti demokratskog, tolerantnog i humanog društva.

Cilj njege, odgoja i obrazovanja predškolskog djeteta ostvaruje se u procesu realizacije općih zadataka njege i odgojno - obrazovnog rada i i specifičnih zadataka koji se posebno definišu za svaku odgojno - obrazovnu grupu.

1. Tjelesni i psihomotorni razvoj

Ciljevi:

- da se razvijaju motoričke i funkcionalne sposobnosti djece, prirodni oblici kretanja radi ovladavanja prostorom (hodanje, trčanje, skakanje, provlačenje, puzanje i putem aktivnosti slijeđenja uputa),
- da se stvaraju uslovi za njegu zdravlja i pravilan rast i razvoj,
- da se razvija otpornost organizma prema oboljenjima i deformitetima i očuvanja djece od povreda,
- da se utiče na razvoj neophodnih navika u održavanju lične higijene, razvija samostalnost prilikom odijevanja, obuvanja i hranjenja,
- da se počne sa formiranjem navika za svakodnevno tjelesno vježbanje,

Zadaci:

- razvijanje takmičarskog duha kod djece,
- razvijanje, učvršćivanje i kultiviranje navika za održavanje čistoće u prostoru u kome se djeca igraju, rade i borave,
- vođenje brige o pravilnom rasporedu aktivnosti i odmora,
- zadovoljavanje potreba djece sa posebnim potrebama,
- obezbjeđivanje ishrane primjerene uzrastu i potrebama djece,
- razvijanje ekološke svijesti kod djece (briga o okolini),
- obezbjeđivanje djeci, kada je to moguće, boravak i igre na zraku,
- zaštita djece od nepovoljnih uticaja, oboljenja, deformiteta i povreda,
- uticanje na formiranje navika za kretanjem u svakodnevnim aktivnostima,
- razvijanje povjerenja u vlastite mogućnosti, vlastitu spretnost i sposobnost,
- poticanje motoričkog razvoja kroz plesne aktivnosti i rekreativno bavljenje sportom,
- poticanje razvoja raznoteže hodanjem po švedskoj klupi,
- usavršavanje razvoja krupne motorike putem igara sa spravama i igara na spravama,
- usavršavanje fine motorike manipuliranjem sitnim materijalima (sitne puzle, nizanje bobica na vrpce, provlačenje vezica kroz rupice, slaganje mozaika, razvrstavanje kamenčića, modeliranje i dr.),
- poticanje koordinacije oko – ruka (kroz igru loptom),
- razvijanje čula kroz istraživanje okoline.

2. Socio - emocionalni razvoj i razvoj ličnosti

Ciljevi:

- da se počne sa razvijanjem integriteta kod djeteta u svakodnevnom životu,
- da se doprinosi razvoju socijalno i emocionalno zdrave ličnosti djeteta,
- da se počne sa formiranjem navika koje će omogućiti djetetu razvoj pozitivne slike o sebi i o svojim mogućnostima,
- da se uvažavaju i razumijevaju potrebe druge djece i odraslih,
- da se razvijaju pozitivne emocije kod djece te da se radi na razvijanju drugarske, partnerske atmosfere u grupi,
- poticanje djece na veću samostalnost i samoaktivnost u svakodnevnom životu i radu i radu u roditeljskim domu, u vrtiću i u bližoj okolini.

Zadaci:

- njegovanje mehanizama samokontrole koji su važni za osamostaljivanje,
- podrška razvoju slike o sebi, o svojim mogućnostima i sticanju povjerenja u sebe i svoje sposobnosti,
- podrška usvajanju saznanja o pravilima i normama ponašanja u okviru osnovnih moralnih vrijednosti,
- razvijanje povjerenja u vlastite mogućnosti i sposobnosti i razvijati pozitivne emocije,
- razvijanje kod djece osjećaja empatije i povjerenja prema drugima,
- razvijanje povjerenja u porodicu i njene članove,
- razvijanje svijesti da čovjek (dijete) sa svojim nemarnim (agresivnim) ponašanjem može da ozbiljno naruši zdravlje i život ljudi, biljaka i životinja.
- razvijanje tolerancije i potrebe za pronalaženjem načina nenasilnog rješavanja međuljudskih nesporazuma,
- razvijanje samokontrole i kontrole emocija izazvanih negativnim emocijama,
- njegovanje pozitivnih emocija, lijepih, drugarskih, partnerskih i saradničkih,
- razvijanje kod djece pozitivnog odnosa prema radu i stvaralaštvu,
- očuvanje kroz kontakte sa vršnjacima i drugima oko sebe integritet svakog djeteta,
- zaštita od nepovoljnih psihosocijalnih uticaja,
- podrška razvoju primarnih socijalnih kompetencija,
- razvijanje moralnih vrijednosti kod djece (dobro, loše),
- omogućavanje djeci da ispolje i izraze svoje emocije kroz stvaralačke aktivnosti.

3. Spoznajni razvoj

Ciljevi:

- da se doprinosi razvoju radoznalosti, samostalnosti, inicijativnosti, kritičkog mišljenja i perceptivnosti,
- izgrađivati aktivan i stvaralački odnos prema svijetu,
- razvijati interesovanja za prirodne pojave, za biljni i životinjski svijet i događaje iz okoline,
- razvoj sposobnosti induktivnog i deduktivnog zaključivanja,
- razvijati samostalnost za obavljanje fizioloških potreba, za održavanje lične higijene i obavljanje drugih aktivnosti,
- razvijati radoznalost i istraživački afinitet za upoznavanje okoline,
- poticati djecu da putem praktičnih postupaka, posmatranja, eksperimentisanja, provjeravanja i dokazivanja izgrađuju osnove naučnog mišljenja,

- razvijati kognitivne sposobnosti kroz namjerno direktno posmatranje prirodnog okruženja,
- uticati na opći spoznajni razvoj a posebno na sposobnost opažanja, uviđanja veza, odnosa, zaključivanja i rasuđivanja,
- zajedno sa djecom tragati za rješenjem postojećeg problema i odgovora na postavljena pitanja,

Zadaci:

- razvijanje sposobnosti namjernog promatranja i razumijevanja pojava, procesa, predmeta, njihovo opisivanje i procjenjivanje primjenom postupaka ispitivanja, procjenjivanja, klasificiranja po pravilima,
- razvoj logičkog mišljenja i rasuđivanja,
- razvijanje motivacije za pronalaženje, istraživanje i eksperimentisanje,
- razvijanje pamćenja kroz usvajanje priča, recitacija i drugih tekstova,
- poticanje aktivnosti usvajanja mjera: dužine i težine (šta je duže a šta kraće, šta je teže a šta lakše),
- poticanje razvoja klasifikacije upoređujući predmete različitih svojstava,
- poticanje razvoja serijacije, nižući predmete po veličini (rastući ili opadajući niz).

4. Govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo

Ciljevi:

- poticati djecu na verbalno izražavanje misli, ideja i osjećanja u spontanim i organizovanim aktivnostima,
- podrška djeci da govore o svemu što opažaju, osjećaju, rade i misle, što doprinosi njihovoj emocionalnoj i socijalnoj stabilnosti,
- stvaranje uslova za usvajanje pravilnog maternjeg i književnog jezika,
- odabrati materijale za čitanje koji oblikuju dječiji interes i razvojni nivo,
- omogućiti djeci da predviđaju i donose zaključke na osnovu razumljivosti sadržaja priče,
- omogućiti djeci uslove i situacije u kojima se razvija komunikacija i dijalog i u kojima se stimuliše pravilan izgovor,
- omogućiti djeci da bez straha i ustručavanja slobodno opisuju, objašnjavaju i saopštavaju svoja zapažanja,
- usmjeravati pažnju djece na bogatstvo boja, oblika i linija,
- motivisati djecu za traženjem materijala u prirodi i istraživati mogućnosti njihove primjene u svakodnevnom radu,

Zadaci:

- poticanje djece na uočavanje osnovnih elemenata priče (početak, sredinu i kraj),
- motivisanje djece da koriste govor prilikom rješavanja konflikata,
- razvijanje vještina za aktivno slušanje te navikavanje djece da govore u prisustvu drugih,
- uticanje na tačnost izražavanja postepenim odstranjivanjem pojava zastajkivanja, zamuckivanja i tepanja,
- razvijanje pravilne diskriminacije i artikulacije glasova te raditi na bogaćenju rječnika i bogaćenju i razvoju rečenice.
- motivisanje djece da sačekaju odgovor u toku razgovora,
- omogućavanje djeci da kroz igru dožive neka od najljepših ostvarenja dječije književnosti,

- razvijanje kritičnosti prema likovima u pričama a kroz njih raditi na razvijanju samokritičnosti kod djece,
- poticanje spontane govorne improvizacije, igre sa scenskom lutkom i stvaralačku aktivnost djeteta u oblasti govora,
- razvijanje istraživačkih sposobnosti u imitiranju glasovnih mogućnosti,
- razvijanje kod djece ljubavi i interesovanja za knjigu,
- razvijanje sposobnosti stvaralačkog izražavanja vlastitih emocija i misli pomoću muzičkih sredstava.

II Osnove i aspekti programa

1. Opći podaci o predškolskoj ustanovi

Tabela 1.

Naziv predškolske ustanove:	JU za predškolski odgoj i obrazovanje „Mladost“		
Adresa:	Kakanj, ul. Zeničkog partizanskog odreda broj 66.		
Akt o osnivanju:	Odluka Prelaznog općinskog vijeća Kakanj broj 0-01-012-7 od 8.03.1995.godine		
Akt o upisu u sudski registar:	Rješenje Višeg suda u Zenici broj U/I-682/95 od 27.11.1995.godine		
Akt o upisu u registar Ministarstva:	Rješenje broj 12/01-38-850-1/99, od 06.12.2000.		
Direktor: nastavnik predškolskog odgoja i obrazovanja i profesor pedagogije	Murtić Helmina	Telefon : 032/552-120	
Administrativni radnici:	Buza-Hasagić Alma	Telefon : 032/552-121	
	Čelebić Lejla	Telefon : 032/552-121	
Stručni saradnici: logoped-surdoaudiolog, pedagog	Arijana Kevrić	Telefon :032/552-121	
	Merima Begić		
Fax :	Fax: 032/552-120		
e-mail :	pumladost@hotmail.com		
Web site :			
Broj djece :	178		
Broj grupa :	9		
Ukupan broj zaposlenih:	30		
Ukupan broj odgajateljica:	14		
Ukupan broj zdravstvenih radnika:	3		
Ukupan broj ostalih zaposlenih :	8		
Broj objekata:	1		
	Centralnih:1-2 paviljona	Područnih:-	

Tabela 2.

R.br.	Obilježje potpunosti	Brojno stanje po grupama			
		Jaslice	Vrtić	Grupa OPO i O	Svega
1.	Djeca bez majki	1	-	-	1
2.	Djeca bez oca	-	3	-	3
3.	Djeca bez oba roditelja	-	-	-	-
4.	Djeca sa oba roditelja	34	140	-	174

Tabela 3.

R.br.	Obilježje potpunosti	Brojno stanje po grupama			Svega
		Jaslice	Vrtić	Grupa OPO i O	
1.	Stanuje u porodici	35	143	-	178
2.	Stanuje u domu	-	-	-	-

Tabela 4.

R.br.	OBILJEŽJE OBRAZOVNOG STATUSA RODITELJA	ŠKOLSKA SPREMA RODITELJA								
		Bez škole	OŠ	SSS III	SSS IV	VKV	VŠ	VSS	VSS2.3	SVEGA
1.	Oca	-	-	62	46	5	7	52	3	175
2.	Majke	1	3	36	52	-	2	81	2	177

Tabela 5.

R.br.	NAČIN DOLASKA U PREDŠKOLSKU USTANOVU	BROJ DJECE KOJI DOLAZE		
		Pješice	Autobusom	Željeznicom
1.	Udaljenost do 5 km	-	-	-
2.	Udaljenost preko 5 km	-	-	-

Upisana djeca u ovu ustanovu žive u gradu Kakanju ili bližoj okolini (mjesne zajednice Kakanj I, Kakanj II, Slijevnice, Povezice, Zgošća i Doboj). Mali broj djece dolazi iz ruralnih dijelova općine Kakanj. Potrebe za organizovanim prevozom djece nije bilo. Djecu dovode i odvođe roditelji, uglavnom vlastitim automobilima ili pješice. Prilikom dovođenja i odvođenja djece stvaraju se velike saobraćajne gužve, jer su, zbog blizine Doma zdravlja svi parking prostori od ranih jutarnjih sati zauzeti. Na prijedlog Vijeća roditelja dogovoreno je da će kapije ustanove biti otvorene svaki radni dan u periodu od 06:30 do 08:30 i to u jednom smjeru od glavnog ulaza prema Domu zdravlja (novoizgrađenom igralištu). Poslije 08:30h zabranjeno je otvaranje kapija i ulazak vozilima u dvorište vrtića (osim uposlenika ustanove) radi boravka djece u dvorištu.

2.Organizacija rada

Radno vrijeme ustanove je prilagođeno potrebama roditelja. Počinje u 6,00 sati i traje do 16,30 sati. Radi potreba roditelja, i ove godine se uvodi dežura u trajanju od 16,30 do 17,00 sati. U dežuri ostaje jedna odgajateljica/njegovateljica prema planu dežure. Zajedno sa njom u ustanovi do 17,00 sati ostaje i jedna spremačica. Rad osoblja (njegovateljice i odgajateljice) organizovan je u dvije smjene. Prva počinje u 6,00 sati i traje do 12,30 sati,

a druga smjena počinje u 10,30 sati i traje do 16,30 sati. Ostalo osoblje ima drugačiji raspored radnog vremena.

Ustanova posjeduje dva objekta koji se nalaze neposredno jedan uz drugi. Objekti su namjenski građeni i u dobrom su stanju. Oba objekta su u funkciji.

Tabela 6.

R. br.	Objekat	Adresa	Broj telefona	Površina prostora		Funkcija prostora	Iznajmljeni prostor drugom korisniku
				Zatvoreni	Otvoreni		
1.	„Mladost“-1	ZPO 66.	552-120	600	600	U upotrebi	
2.	„Mladost“-2	ZPO 66.	552-121	500	3000	U upotrebi	
UKUPNO:				1100	3600		

III Uslovi rada

1. Materijalno – tehnički uslovi rada

1.1.Prostor

Tabela 7.

R. br.	PROSTOR	BROJ PROSTORIJA	POVRŠINA U m ²	NAPOMENA (izraziti funkcionalnost)
I VLASTITI ZATVORENI PROSTOR				
1.	Učionica – radna soba	6	336	u funkciji
2.	Igraonica			
3.	Biblioteka	1	10	u funkciji
4.	Sala za tjelesni odgoj	1	100	u funkciji
5.	Kuhinja	2	96	u funkciji
6.	Trpezarija	2	90	u funkciji
7.	Spavaonica	4	160	u funkciji
8.	Radionica (domar)	1	15	u funkciji
9.	Soba za odgajatelje	2	18	u funkciji
10.	Kancelarijski prostor	2	35	u funkciji
11.	Sanitarne prostorije	8	80	u funkciji
12.	Ostali zatvoreni prostor	10	160	u funkciji
II VLASTITI OTVORENI PROSTOR				
1.	Sportska igrališta			
2.	Dvorište	1	3.600	u funkciji
3.	Vrt			
4.	Ostali otvoreni prostor			
III KORIŠTENI PROSTOR U TUDEM VLASNIŠTVU				
IV IZNAJMLJENI VLASTITI PROSTOR DRUGOM KORISNIKU				

Oba objekta su u funkciji. Objekti su namjenski građeni i posjeduju sve potrebne prostorije za nesmetano odvijanje odgojno – obrazovnog rada. Sanitarne prostorije prilagođene su djeci predškolskog uzrasta i u funkciji su. Namještaj je drveni, funkcionalan i prilagođen djeci. U biblioteci ustanove nalazi se oko 2 000 naslova stručne literature koje odgajateljicama mogu olakšati i poboljšati odgojno – obrazovni rad.

U narednom periodu potrebno je izvršiti sanaciju krova na starom objektu te raditi na utopljavanju zgrada, promjeni elektro instalacija u obje zgrade, kao i rekonstrukciji sistema za grijanje i uređenju dvorišta.

1.2. Didaktička sredstva i pomagala

Tabela 8.

R.br.	NAZIV	POTREBAN MINIMUM	POSJEDUJE	NAPOMENA (izraziti funkcionalnost)
1.	TV - prijemnik	10	8	u funkciji
2.	DVD player	10	7	u funkciji
3.	Grafoskop	2	2	u funkciji
4.	Kasetofon			
5.	CD player	10	10	u funkciji
6.	Projekciono platno	2	2	u funkciji
7.	Multimedijalni projektor	1	1	u funkciji
8.	Notebook PC			
9.	Set igračaka - didaktika	10	5	u funkciji
10.	Muzički instrumenti	2	1	u funkciji
11.	Kompjuter			
12.	Laptop	3	3	u funkciji
OSTALA POMAGALA U STRUČNOJ SLUŽBI				
1.	Kompjuter	3	3	u funkciji
2.	Kopir aparat	2	1	u funkciji
3.	Telefon	2	2	u funkciji
4.	Fax	1	1	u funkciji

Ustanova je oskudno opremljena didaktičkim sredstvima i pomagala raspoređenim u 10 radnih soba (lego kocke za sve uzraste, spužvene slagalice, slagalice, puzzle, mozaik, logički blokovi, lopte, dramsko – obiteljski centri, sala za tjelesni odgoj itd.). U toku realizacije POPOiO ustanova je nabavila komplete drvenih lego blokova- 6 komada, drvenih čaša- 7 komada, bubamara- 7 komada, duga velikih- 5 komada i LDV mostova-3 komada, koji će koristiti narednim polaznicima obaveznog predškolskog odgoja i obrazovanja. Također, u okviru realizacije ovog programa nabavlja se didaktički materijal koji može da se koristi duži vremenski period (puzzle, makaze, kistovi, društvene igre...). U narednom periodu ćemo pokušati iznaći sredstva za nabavku još par savremenih pomagala što će pospješiti odgojno – obrazovni rad u ustanovi.

1.3.Rad i organizacija kuhinje

U kuhinji su zaposlene 3 radnice: glavna kuharica, pomoćna kuharica i servirka. Rad u kuhinji počinje u 6,00 sati i traje do 15,00. Svakoga dana se spravljaju 3 obroka: doručak u 8,00, ručak u 11,00 i užina u 14,00 sati. Za djecu u jaslicama, po potrebi se pripremaju dvije užine. Prilikom planiranja ishrane koriste se standardi i normativi za ishranu djece predškolske dobi. Kuhinja je opremljena adekvatnom ali zastarjelom opremom, a kontrolu kvaliteta hrane vrši Institut za sigurnost i zdravlje hrane Zenica. Svo osoblje koje radi u kuhinji 2 puta godišnje obavlja sanitarne preglede, a sanitarni minimum svake četiri godine. Posljednji put sanitarni minimum je položen 27.05.2015. godine. U prilogu Vam dostavljamo jelovnik za septembar 2018. godine.

1.4.Organizacija prevoza djece

Prevoz djece nije organizovan, jer za to nema potrebe. Svaki roditelj dovodi i odvodi svoje dijete.

2. Kadrovski uslovi rada

Tabela 9.

IZVRŠIOCI	Broj potrebnih izvršilaca	Broj raspoloživih izvršilaca	Spol		Radno iskustvo	
			M	Ž	Do 20 god.	Više od 20 god.
a) Odgajateljice:	14	14		14	9	5
Profesori predškolskog odgoja	8	8		8	7	1
Nastavnici predškolskog odgoja	6	6		6	2	4
Ostalo						
b) Zdravstveni radnici:						
Njegovateljice	3	3		3		3
c) Stručni saradnici:	2	2		2	2	
Logoped-surdoaudiolog;	1	1		1	1	
Pedagog-psiholog	1	1		1	1	
d) Administrativno-tehničko osoblje						
Administrativni radnici	2	2		2	1	1
e) Pomoćno i tehničko osoblje						
Kuharica	1	1		1		1
Pomoćna kuharica	1	1		1		1
Servirka	1	1		1		1
Spremačica	3	3		3	2	1
Domar	1	1	1		1	
f) Rukovodno osoblje						
Direktorica	1	1		1	1	
UKUPNO ZAPOSLENIH	30	30	1	29	17	13

Broj zaposlenih radnika je 30.

Od 30 radnika ustanove, njih 26 je stalno uposlenih, dok je ostalih 4 primljeno na određeno vrijeme. Logoped surdoaudiolog i pedagog su primljeni na pola radnog vremena do povratka radnice sa bolovanja.

Od 01.08.2018. godine u svojstvu lica na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa (volontera) rade Azra Delibašić i Nasiha Alajbegović.

Tabela 12.

R. br.	LICE NA STR. USAVRŠAVANJU	STRUČNI NAZIV	STRUČNA SPREMA	GODINE STAŽA	MENTOR	PRIPRAVNIČKI STAŽ	
						POČETAK	ZAVRŠETAK
1.	Nasiha Alajbegović	Profesor predškolskog odgoja i obrazovanja	vss		Sabina Trako	01.08.2018.	31.07.2019.
2.	Azra Delibašić	Profesor predškolskog odgoja i obrazovanja	vss		Alma Neimarlija	01.08.2018.	31.07.2019.

3. Zdravstveno - higijenski uslovi rada

U ustanovama ove vrste nužno je održavati visok nivo higijene. Da bismo to ostvarili već dugo vremena koristimo najbolja sredstva za održavanje higijene i svakodnevnu dezinfekciju prostorija u kojima borave djece. Od higijenskih sredstva koristimo „IZOSAN-G“, „Arf“ i „Domestos“, a za osvježanje prostorija „Asepsol“. Posuđe i pribor za jelo se peru u mašinama za pranje posuđa koje koriste posebne tečne deterdžente „Sanitec“. Kontrolu higijene vrši nadležni organ općine. Saradnja sa higijensko-epidemiološkom službom Doma zdravlja sa poliklinikom u Kaknju je odavno razvijena i na zadovoljavajućem je nivou. Svake godine na početku se obavljaju sanitarni pregledi zaposlenih o čemu postoji odgovarajuća dokumentacija. Svake godine u dva navrata se vrši deratizacija. Dezinfekcija se vrši svaki drugi mjesec a deratizacija svaka tri mjeseca. Dezinfekciju i dezinsekciju objekata vrši "Sanitacija" d.o.o. Sarajevo prema postojećem Ugovoru.

Analiza hrane u našoj ustanovi obavlja se jedanput mjesečno bez prethodne najave. Također, u sklopu ovog Ugovora Institut za sigurnost i zdravlje hrane Zenica analizira i briseve radnih površina u kuhinji, zidova u kuhinji, ruku i odjeće kuharica i briseve escajga.

U prethodnim godinama, svi zaposleni radnici su završili obuku iz oblasti zaštite od požara, nakon čega je izvršena provjera znanja svih radnika. Svi su pokazali zadovoljavajuće znanje iz oblasti zaštite od požara i dobili odgovarajući dokument koji to potvrđuje. U ustanovi se nalazi 8 PP aparata koji su u funkciji i 10 hidranta. Ispravnost PP aparata vrši Služba civilne zaštite- Profesionalna vatrogasna jedinica Kakanj, dva puta godišnje. Ispravnost i funkcionalnost hidranata vrši "MULTITEH INŽENJERING" Zenica. Pregled elektroinstalacija i gromobranske mreže u našoj ustanovi je rađen 03.11.2017. godine, od strane "DELTA PETROLA" d.o.o. Kakanj i u funkcionalnom je stanju.

Također, u maju 2016. godine svi radnici ustanove prisustvovali su predavanju iz hitne pomoći. Djeca koja se prvi put upisuju u ustanovu u toku mjeseca augusta i septembra će dostaviti ljekarska uvjerenja, prije polaska u vrtić.

IV Sadržaj i obim odgojno-obrazovnog rada

1. Brojno stanje odgojnih grupa

Tabela 13.

Centralni objekat	ODGOJNE GRUPE U PREDŠKOLSKOJ USTANOVI															UKUPAN BROJ DJECE (JASLICE I VRTIĆ)			UKUPAN BROJ DJECE	
	JASLICE				VRTIĆ				GRUPA OPOiO				OSTALO							BROJ GRU-PA (PB)
	BROJ DJECE			BROJ GRU-PA	BROJ DJECE			BROJ GRU-PA	BROJ DJECE			BROJ GRU-PA	BROJ DJECE							
	M	Ž	U		M	Ž	U		M	Ž	U		M	Ž	U	M	Ž	U		
	12	23	35	2	52	91	143	6	-	-	-	-	14	5	19	1	64	114	178	197

2. Vrste programa u predškolskoj ustanovi

2.1. Cjeloviti razvojni program

Osnove zdrave tjelesne konstitucije, temelji intelektualnog, emocionalnog i voljnog života, prva zanimanja i prve spoznaje, prve osobine moralnog lika i osnove budućeg karaktera, prve sposobnosti uočavanja, doživljavanja i ostvarivanja lijepog, prve radne navike i navike društvenog ponašanja postavljaju se već u predškolskoj dobi. O odgojnim uslovima u kojima se nalazi dijete do polaska u školu, u najvećoj mjeri ovisi čitav njegov napredak i razvoj. Predškolski odgoj je ne samo polazna nego i jedna od najvažnijih komponenti u razvoju čovjeka.

Predškolski odgoj i obrazovanje je formativni proces kojim se na uzrastima djeteta od rođenja do polaska u školu bude i aktualiziraju njegovi psihofizički potencijali, potiču i usmjeravaju pozitivne tendencije koje se izražavaju tokom razvoja i zadovoljavaju dječije potrebe kao stalan izvor dječije mogućnosti.

Predškolski odgoj i obrazovanje na području Zeničko-dobojskog kantona, pa tako i u našoj ustanovi zasnovan je na humanističkom pristupu, odgoju i obrazovanju, savremenim naučnim dostignućima i teorijama o djetetovom razvoju i pravima djeteta i obavezno uvažava stepen razvoja djeteta, specifičnosti razvojnih mogućnosti i pojedinačne potrebe djeteta.

Period predškolskog doba je od neprocjenjive važnosti u cjelokupnom životnom razvoju pojedinca. U kojoj će se mjeri dijete razvijati zavisi od više faktora kao što su nasljeđe, uslovi u kojima dijete živi i kvalitet aktivnosti u kojima je dijete okruženo. Predškolsko razdoblje djetetova života traje od navršene treće godine života do početka osnovnog obrazovanja. U ovom periodu dijete ovladava aktivnosti, usvaja veliki broj najrazličitijih informacija, razvija govor do stepena koji ga približava govoru odraslih, počinje logički razmišljati, razvija svoja čula. Za razumijevanje dječijeg psihičkog razvoja, treba prije svega imati u vidu njegov tjelesni razvoj. Proces razvoja se ne vrši stihijski i slučajno već je podložan određenim zakonitostima koje su specifične za svu djecu.

Neki od glavnih principa fizičkog razvoja djeteta polaze od toga da se razvoj dječijih sposobnosti vrši diferencijacijom općih reakcija u specifične. Pojedini dijelovi tijela se

razvijaju sopstvenim tempom i svaka faza razvoja ima svoje karakteristične crte po kojima se razlikuju od svake ranije etape.

Razvojna područja se isprepliću tako da nema jasnih granica među razvojnim fazama, za neke je teško definisati odgovarajuće nazive pošto se djeca u ovom periodu razvijaju različitim brzinom. Imajući u vidu pomenuto, ciljevi, zadaci i sadržaji predškolskog programa imaju cjelovit pristup.

U razvojno integrisanom programu objedinjena su različita razvojna područja učenja koja su sistemom učećih aktivnosti integrisani sa mrežom ishoda učenja, potencijalni sadržajima aktivnosti i igara, prema različitim uzrasnim specifičnostima.

Ovaj program bit će realizovan u osam odgojnih grupa djece uzrasta od jedne godine do polaska u školu, sa ukupno 178 djece koji pohađaju vrtić. U realizaciji programa učestvovat će četrnaest odgajateljica i dvije njegovateljice. U radu će se koristiti savremenim metodama odgoja i obrazovanja predškolske djece.

2.2. Specijalizirani program iz engleskog jezika

I u pedagoškoj 2018/2019. godini realizovat ćemo kraći specijalizirani program iz engleskog jezika na osnovu dobijene saglasnosti Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona broj: 10-38-9516-01/14. Specijalizirani program iz engleskog jezika vodit će stručno lice prema utvrđenom planu i programu 2 puta sedmično sa djecom u šestoj godini života. Ukoliko bude zainteresovanih roditelja djece mlađeg uzrasta potruditi ćemo se da i njima pružimo ovu vrstu usluge.

2.3. Interventni, kompenzacijski i rehabilitacijski program

U našoj ustanovi na pola radnog vremena zaposlen je logoped - surdoaudiolog koji provodi ovaj program. Plan rada logopeda - surdoaudiologa nalazi se na str. 24. Radi se sa djecom koja su korisnici usluga ustanove a imaju potrebu za ovim vidom pomoći.

2.4. Program jačanja roditeljskih kompetencija

Ove godine ćemo kroz radionice i predavanja na roditeljskim sastancima raditi na jačanju roditeljskih kompetencija. Također, kroz inovaciju koju smo planirali u ovoj pedagoškoj godini pojačati ćemo saradnju sa roditeljima i nadamo se da ćemo ih u velikom broju zainteresovati za odgojno obrazovni rad ustanove.

2.5. Program za djecu pred polazak u školu

Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju ZDK (Sl. novine ZDK broj 7/10) regulisano je da će se program obaveznog predškolskog odgoja i obrazovanja realizovati u ovoj radnoj (školskoj) godini. U školskoj 2012/2013. godini je prvi put realizovan ovaj program. JU za predškolski odgoj i obrazovanje "Mladost" je organizovala rad u 12 grupa na teritoriji općine Kakanj sa ukupno 205 djece. Tadašnja direktorica je bila koordinator Programa kao i indirektni koordinator za grupe koje su bile smještene u osnovnim školama. Dok je u školskoj 2013/2014. godini Programom obaveznog predškolskog odgoja i obrazovanja obuhvaćeno 209 djece sa područja cijele općine koji su bili raspoređeni u 9 grupa. Program je realizovan u dva navrata. Prvi dio organizovan je od novembra 2013. godine do aprila 2014. godine. Projekat je bio finansiran od strane UNICEF-a. Drugi dio realizovan je od mjeseca marta do polovine juna 2014. godine. U 2015. godini POPOiO je bilo obuhvaćeno 306 djece koji su bili raspoređeni u 19 grupa. Angažovane su nastavnice i profesorice predškolskog odgoja i obrazovanja koje su bile na evidenciji Zavoda za

zapošljavanje u Kaknju. Program se radi većeg broja djece odvijao u dva ciklusa. Ovaj program finansira Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona. U 2016. godini sa realizacijom POPOiO krenulo se sa zakašnjenjem jer smo prema instrukcijama Ministarstva realizatore trebali angažovati na Ugovor o radu a samim tim morali smo raspisati konkurs za prijem istih. U programu je bilo obuhvaćeno 198 djece raspoređenih u 12 grupa. U 2016. godini naša ustanova bila je zadužena za realizaciju Programa sa djecom koja pripadaju školskim područjima „Hamdije Kreševljaković“ Kakanj, „15 april“ Doboje i „Ahmed Muratbegović“ Donji Kakanj. U 2017. i 2018. godini naša ustanova je bila zadužena za djecu istih školskih područja. Programom je u 2017. godini bilo obuhvaćeno 186 djece 12 odgojnih grupa. Realizaciju programa u kombinacijama vodili su učitelji koji su zaposleni u tim područnim školama, dok se u 2018. godini Program realizovao u 9 grupa za 182 djece.

V Planiranje i programiranje odgojno - obrazovnog rada

1. Planiranje i programiranje odgojno - obrazovnih aktivnosti u odgojnim grupama

Planiranje odgojno - obrazovnog rada se vrši na godišnjem, mjesečnom, sedmičnom i dnevnom nivou, za svaku odgojnu grupu posebno.

Planiranje je integrirano i evidentira se u radnim knjigama - dnevnicima rada za svaku odgojnu grupu posebno. Sastavni dio dnevnika je sveska za dnevno planiranje odgojno-obrazovnog rada i evidentiranje realizacije OOR.

Pregled mjesečnih tema za pedagošku 2018/2019. godinu:

Septembar:

„Ja u vrtiću “

Oktobar:

"Drvo"

Novembar:

„Dom i porodica“

Decembar:

„Suprotnosti“

"Dječije radosti"

Januar:

„Zimski sportovi“

Februar:

„Priče i pjesme“

Mart:

„Ruke“

"Priroda nas zove"

April:

„Voda“

Maj:

„Putovanja“

Juni:

„Ljetni sportovi“

Juli:

„Razglednice s mora“

August:

„Volimo igru"

**Prikaz mjesečne teme za septembar
sa podtemama i dnevnim temama u starijoj vrtićkoj grupi**

MJESEC: SEPTEMBAR

MJESEČNA TEMA: „Ja u vrtiću“

PODTEMA: "Sad smo starija grupa"

- „Starija grupa"
- „Mjerenje visine i težine"
- „Slikamo se za fascikle“
- „Kad sam bio veliki“
- „Drugarstvo“

PODTEMA: „Šta sve mogu“

- "Skakutanje na jednoj nozi"
- "Ponavljamo riječi kao papagaji"
- „Davude, sretan rođendan“
- "Kukuruz"
- "Prepoznajem i pišem"

PODTEMA: „Šta me najviše interesuje“

- „Šta je to enciklopedija?“
- „Mene zanima...“
- „Najdraža boja“
- „Koji sport najviše volim?“
- „Najdraža pjesma“

PODTEMA: „Šta sve znam“

- "Dječja prava"
- „Brojno stanje u našoj grupi"
- "Sretno dijete- ples"
- „Godišnje doba- jesen“
- „Šta je zdravo, a šta ne?!“

2. Planiranje inovacije

U ovoj pedagoškoj godini planirali smo kao inovaciju realizovati aktivnosti koje bi podrazumijevale otkrivanje posebnih interesovanja kod djece.

Planirano je da se ova vrsta inovacije provodi tokom cijele pedagoške godine.

U toku pedagoške godine zadatak je omogućiti djeci da svoje drugove u grupi upoznaju sa onim što njih najviše interesuje.

Odgajateljice bi posebna/specifična interesovanja djece otkrivala na redovnim i slobodim aktivnostima kroz igru i razgovor. Također, roditelji bi bili uključeni u otkrivanje interesovanja i tokom realizacije i pripreme bili bi djeci podrška.

Nakon što se za neko dijete otkrije da ima posebna interesovanja za neku aktivnost, predmete, pojave roditelji i odgajateljice bi pomogle djetetu da pripremi prezentaciju kroz koju bi se sva djeca u grupi upoznala sa njegovim afinitetima i sklonostima.

Na primjer, ukoliko otkrijemo da dijete ima posebno interesovanje za fudbal, on bi svoje drugare mogao upoznati sa načinom odijevanja fudbalera, pravilima u fudbalu, brojem igrača jednog tima, stadionom, imenima pojedinih igrača, imenima klubova i tako dalje. Prilikom prezentacije koristili bi što više očiglednih sredstava poput crteža, slika, dresova, utakmica na TV i sve ono što je vezano za fudbal a djeci je interesantno.

Neke od mogućih prezentacija će se odnositi na sljedeće teme i odgajateljice su ih navele kao moguće na osnovu dosadašnjih prepoznavanja interesovanja djece: auta, motori, slike, strani jezici, lutke, skijanje i životinje.

Ove pedagoške godine planirali smo i realizaciju dva projekta, od kojih svaki može biti inovacija. Prvi je "Lutka kao sredstvo". Svaka bi grupa trebala u toku pedagoške godine napraviti lutkarsku predstavu. Naći tekst, izraditi lutke i tete same ili sa djecom realizovati predstavu. Predstave se mogu iskoristiti za naše interne svečanosti ili da grupe prezentiraju jedna drugoj pripremljenu predstavu. Ovime bi se u vrtiću više koristila lutka kao sredstvo rada, a ujedno bi stvorili i fond lutki koje se mogu koristiti u budućem radu.

Drugi projekta je "Mreže". Svaka grupa bi trebala nabaviti plastične obruče raznih veličina. U toku slobodnih i poslijepodnevni aktivnosti isplesti "mreže" od traka koje smo ranije napravili koristeći plastične vrećice. Time bismo ukrali dvorište za 25. maj-Dan naše ustanove. Ovom aktivnošću bismo razvijali svijest kod djece o značaju reciklaže, te bismo imali kroz čitavu godine slobodne aktivnosti koje bi razvijale finu motoriku i ustrajnost.

3. Plan rada direktora predškolske ustanove

Tabela 13 a.

Poslovi i radni zadaci	Broj sati
1. Koncipiranje i izrada programa rada vrtića i organizovanje odgojno-obrazovnog rada: -planiranje, praćenje i analiziranje odgojno-obrazovnog rada u predškolskoj ustanovi, -programiranje rada predškolske ustanove, -izrada godišnjeg i mjesečnih planova rada,	8
2.Studijsko-analitički zadaci na unapređivanju odgojno-obrazovnog rada: -uvođenje savremenih oblika i metoda rada, -izrada analiza i izvještaja,	2
4. Planiranje, pripremanje i vođenje sjednica stručnih tijela ustanove: -vođenje sjednica Stručnog vijeća, -praćenje rada Stručnog aktiva,	1
5. Planiranje rada stručnog, kolektivnog i individualnog usavršavanja -planiranje i organizovanje seminara, -prisustvovanje oglednim aktivnostima koje izvode odgajateljice,	

-analiza oglednih aktivnosti, -rad sa pripravnicima, -predavanja za roditelje, -rad na projektima iz oblasti odgoja i obrazovanja,	1
6. Praćenje realizacije programa i podnošenje izvještaja: -praćenje realizacije cjelovitog razvojnog programa, -praćenje realizacije programa obaveznog predškolskog odgoja i obrazovanja, -podnošenje izvještaja o realizaciji programa,	2
6. Pedagoško-instruktivni rad, predavanja, uvođenje inovacija, stručni rad sa pripravnicima, pripreme za rad: -organizovanje rada odgajatelja koji realizuju program obaveznog odgoja i obrazovanja, -organizovanje oglednih aktivnosti za pripravnike,	8
7.Permanentna stručna saradnja unutar kolektiva: -prisustvovanje redovnim aktivnostima odgojnih grupa, -prisustvovanje priredbama i svečanostima, -organizovanje radionica za radnike, -realizovanje stručne teme na Stručnom vijeću,	2
8.Saradnja sa roditeljima i planiranje roditeljskih sastanaka i Vijeća roditelja: -organizovanje općih roditeljskih sastanaka, -organizovanje sjednica Vijeća roditelja,	1
9.Stručno usavršavanje: -prisustvovanje seminarima u organizaciji Udruženje predškolskih radnika FBiH, -učesće na Međunarodnoj konferenciji o predškolskom obrazovanju, -održavanje ogledne aktivnosti, -realizacija teme na Stručnom vijeću,	1
10.Vođenje pedagoške dokumentacije i evidencije o radu ustanove i ostvarenju programa rada,	2
11.Učestvovanje u radu organa upravljanja,	5
12.Zastupanje i predstavljanje ustanove,	2
13.Rad na materijalno-finansijskim poslovima ustanove,	2
14.Organizacija rada stručne, tehničke i službe zaštite,	1
15.Saradnja sa stručnim institucijama i društvenom sredinom,	1
16.Planiranje izleta i posjeta kulturno-umjetničkim institucijama,	1
17.Ostali-neplanirani poslovi	
Ukupno:	40

4. Plan rada stručnih saradnika

4.1. Plan rada pedagoga -psihologa

Tabela 13 b.

Poslovi i radni zadaci	Broj sati
1.Koncepcijsko – programski zadaci: -poslovi planiranja, praćenja i analiziranja odgojno - obrazovnog rada u predškolskoj ustanovi, - učešće u programiranju rada predškolske ustanove, - učešće u izradi Godišnjeg plana i programa predškolske ustanove i izvještaja o realizaciji GPP-a, -izrada godišnjeg programa rada i operativnih mjesečnih planova i programa kao i izvještaja o realizaciji istog;	1
2.Rad na uvođenju inovacija, analitičko – istraživački rad u oblasti predškolskog odgoja, prezentiranje rezultata na stručnim organima,	6
3. Saradnja i pedagoško savjetodavni rad sa djecom i roditeljima (poseban osvrt na djecu iz nepotpunih porodica i djecu sa različitim oblicima neprihvatljivog ponašanja), rad na uspješnoj integraciji djece sa problemima u ponašanju,	6
4. stručno usavršavanje (individualno stručno usavršavanje, prisustvovanje seminarima, rad u stručnim organima, realizovanje i organizovanje radionica i predavanja za roditelje),	3
5. Saradnja sa direktorom, saradnja sa lokalnom zajednicom, saradnja sa institucijama,	1
6. Vođenje pedagoške dokumentacije, vođenje pedagoških kartona za djecu koja imaju poteškoće u učenju i učešću, pomoć u izradi prilagođenih programa za djecu koja imaju poteškoće,	3
-ostali poslovi	
Ukupno:	20

4.2. Plan rada logopeda - surdoaudiologa

Tabela 13 c.

Poslovi i radni zadaci	Broj sati
1. Izrada radnog godišnjeg plana i programa rada,	1
2. Neposredni odgojno-obrazovni rad sa djecom sa govorno-jezičkim smetnjama i smetnjama sluha: - rad na otkrivanju, evidentiranju i dijagnosticiranju djece sa govorno- jezičkim smetnjama i smetnjama sluha, - vođenje logopedске i surdoaudiološke anamneze, - izrada didaktičkog materijala i njihova upotreba, - utvrđivanje najprimjerenije metode za svako dijete sa govorno-jezičkim smetnjama i smetnjama sluha, - planiranje i programiranje rada sa djecom sa govorno-jezičkim smetnjama i smetnjama sluha (individualni oblik rada, rad u paru i grupni oblik rada),	9
3. Pripremanje za neposredni odgojno – obrazovni rad sa djecom sa poteškoćama u razvoju, saradnja sa roditeljima s ciljem pružanja pomoći i savjeta za stvaranje što kvalitetnijeg porodičnog okruženja,	2

4. Saradnja sa roditeljima s ciljem pružanja pomoći i savjeta za stvaranje što kvalitetnijeg porodičnog okruženja,	2
4. Pružanje stručne pomoći odgajateljicama i njegovateljicama,	2
5. Saradnja sa zdravstvenom i socijalnom službom s ciljem prevencije razvojnih poremećaja kod djece (upućivanje djece na dalje specijalističke preglede, upoznavanje sa medicinskom dokumentacijom),	1
6. Stručno usavršavanje,	1,5
7. Vođenje logopedске i surdoaudiološke dokumentacije (za djecu sa artikulacijsko -fonološkim poremećajima, djecu sa poremećajima fluentnosti govora (mucanje, brzopletost, patološki spor govor), djece sa posebnim jezičkim teškoćama kao predznacima za disleksiju, disgrafiju i diskalkuliju, djece sa nedovoljnom govorno-jezičkom razvijenošću, poremećajima govora i jezika kod djece sniženih intelektualnih sposobnosti, poremećajima pažnje i hiperaktivnošću, hipernazalošću i hiponazalnošću usljed rascjepa usne i nepca, djece sa poremećajima glasa predškolskog uzrasta, autizmom, gluhim i nagluhim osobama, osobama sa ugrađenim kohlearnim implantom i sl.).	1,5
Ukupno:	20

5. Plan rada Stručnog vijeća

Tabela 14

R. br.	Sadržaj rada Stručnog vijeća	Vrijeme realizacije
1.	<ul style="list-style-type: none"> • Razmatranje prijedloga GPR, • Analiza grupnih roditeljskih sastanaka, • Pripreme za Dječiju nedjelju (od 01.10. 2018. godine do 05.10.2018. godine), • Izbor najistaknutijeg prosvjetnog radnika u našoj ustanovi u 2017/2018. godini, • Ukrašavanje i dekoracija radnih soba i zajedničkih prostorija, • Obavijest o posjeti direktorice redovnim i oglednim aktivnostima, • Razno. 	septembar
2.	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza rada za septembar i oktobar, • Organizacija i realizacija Jesenje svečanosti i Dana državnosti BiH, • Analiza održanih oglednih aktivnosti (Ravlija Marcela), • Realizovanje teme za stručno usavršavanje (Marcela Ravlija "Tradicionalni instrumenti Bosne i Hercegovine"), • Planiranje toka inovacije "Prezentacije djece o njihovim interesovanjima", • Razno. 	oktobar
	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza rada za novembar, • Analiza održanih oglednih aktivnosti (Omić Senka), • Analiza svečanosti povodom Dana državnosti BiH i 	

3.	<p>Jesenje svečanosti,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizacija svečanosti povodom Dana rudara i Dana dječije radosti, • Organizacija općeg i grupnih roditeljskih sastanaka, • Realizacija teme za stručno usavršavanje (Arijana Kevrić "Odgojni postupci u kontekstu stvarne komunikacije"), • Razno. 	novembar
4.	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza rada u decembru, • Analiza roditeljskih sastanaka, • Organizacija Dana dječije radosti, • Organizacija rada u januaru (zimski raspust), • Analiza održanih oglednih aktivnosti (Gadžun Šemsa), • Analiza toka realizacije projekata i planiranje toka projekata u narednom periodu, • Razno. 	decembar
5.	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza rada u januaru, • Analiza održanih svečanosti "Dan rudara" i "Dan dječije radosti", • Pripreme za Zimsku svečanost i Dan nezavisnosti BiH, • Izvještaj o pedagoško - stručnom nadzoru. 	januar
6.	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza rada u februaru, • Analiza Zimske svečanosti, • Analiza održanih oglednih aktivnosti (Hrusto Mirheta, Alajbegović Ilhana i Trako Sabina), • Organizacija svečanosti povodom Dana žena, • Realizacija teme za stručno usavršavanje (Alagić Admira "Dječije govorno stvaralaštvo i književnost za djecu"), • Razno. 	februar
7.	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza rada u martu, • Analiza održanih oglednih aktivnosti (Alagić Admira, Pirić Adisa, Neimarlija Alma i Šehić Munevera), • Realizacija teme za stručno usavršavanje (Begić Merima "Emocionalna kompetencija i samoregulacija u djetinjstvu"), • Analiza održanih svečanosti povod Dana žena, • Organizacija općeg i grupnih roditeljskih sastanaka, • Organizacija i realizacija Proljetne svečanosti, Dana Kaknja, Dana planete Zemlje, Dana knjge. • Razno. 	mart
8.	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza rada u aprilu, • Analiza održanih svečanosti, • Analiza održanih oglednih aktivnosti (Murtić Helmina, Pašalić Naida, Nezirovac Selma i Smolo Elma), • Realizacija teme za stručno usavršavanje (Murtić Helmina "Odnos između djeteta i njegove sredine"), • Organizacija obilježavanja Dana ustanove i ispraćaja djece starijih grupa, • Planiranje i realizovanje posjeta u maju, 	april

	<ul style="list-style-type: none"> • Razno. 	
9.	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza rada u maju, • Analiza održanih oglednih aktivnosti (Šehić Senada), • Analiza realizacije programa saradnje sa roditeljima, • Analiza realizacije programa saradnje sa društvenom zajednicom, • Analiza realizacije plana stručnog usavršavanja, • Analiza održanih svečanosti i posjeta, • Analiza inovacije i projekata u ovoj pedagoškoj godini, • Realizacija teme za stručno usavršavanje (Samira Salihbegović "Kako biti bolji roditelj"), • Raspored godišnjih odmora, • Plan rada ustanove za vrijeme ljetnog raspusta, • Razno. 	maj
10.	<ul style="list-style-type: none"> • Razmatranje izvještaja o radu za 2018/2019. godinu, • Plan rada za 2019/2020. godinu, • Formiranje odgojnih grupa, • Razno. 	august

6. Plan rada Stručnih aktiva

Tabela 14 a.

R.br.	Sadržaj rada Stručnih aktiva	Vrijeme realizacije
1.	Planiranje odgojno-obrazovnog rada za septembar, Usklađivanje broja djece u grupama.	septembar
2.	Analiza rada za predhodni mjesec, Planiranje rada za oktobar, Realizacija teme za stručno usavršavanje (Husić Nermina "Obolijevanje djece").	oktobar
3.	Analiza rada za predhodni mjesec, Planiranje rada za novembar, Realizacija teme za stručno usavršavanje (Omić Senka "Formiranje pojmova prirodnih brojeva od 6 do 10" i Gadžun Šemsa "Tematske pokretne igre s krupnim gimnastičkim spravama")	novembar
4.	Analiza rada za predhodni mjesec, Planiranje rada za decembar, Učešće u programima, Realizacija tema za stručno usavršavanje (Hrusto Mirheta "Elementi komunikacijskog procesa (pisac-književno djelo- dijete)"; Alajbegović Ilhana "Iskustva u primjeni sistema didaktičkih igara za podsticanje intelektualnog razvoja" i Trako Sabina "Igre za dječije vrtiće- Igre s loptama").	decembar
5.	Analiza rada za predhodni mjesec, Planiranje rada za februar, Pripreme za proslavu 8. marta, Realizacija teme za stručno usavršavanje (Pirić Adisa "Formiranje pojmova prirodnih brojeva tri, četiri i pet"; Neimarlija Alma "Sistem intelektualnih aktivnosti i vrste	februar

	igara" i Šehić Munevera "Estetske osnove likovnog vaspitanja").	
6.	Analiza rada za predhodni mjesec, Planiranje rada za mart, Učešće u proslavama, Realizacija teme za stručno usavršavanje (Pašalić Naida "Formiranje pojmova prirodnih brojeva jedan i dva"; Nezirovac Selma "Igre zvučnim predmetima" i Smolo Elma "Dijete u igri drame i pozorišta").	mart
7.	Analiza rada za predhodni mjesec, Planiranje rada za april, Učešće u proslavama majskih praznika, Realizacija teme za stručno usavršavanje (Šehić Senada "Dijete uči ono što živi").	april
8.	Analiza rada za predhodni mjesec, Planiranje načina obilježavanja Dana ustanove Realizacija teme za stručno usavršavanje (Mehanović Vildana "Psihički razvoj djeteta u jaslicama") Planiranje rada za maj.	maj

Na Stručnom vijeću ustanove, u mjesecu septembru su formirani aktivni. Stručnih aktivna ima 3: aktiv jasličkih grupa, aktiv mlađih i srednjih grupa i aktiv starijih grupa. Voditelj aktivna jasličkih grupa je njegovateljica Senada Šehić, voditelj aktivna mlađe i srednjih grupa je odgajateljica Admira Alagić i voditelj aktivna starijih grupa je odgajateljica Neimarlija Alma.

6.1. Prikaz održavanja oglednih aktivnosti

Tabela 15

R.br	Odgajateljica - njegovateljica	Termin za oglednu aktivnost							Odgojna grupa
		X	XI	XII	II	III	IV	V	
1.	Ravlija Marcela	x							Starija vrtička 2
2.	Omić Senka		x						Starija vrtička 2
3.	Gadžun Šemsa			x					Srednja vrtička 1
4.	Hrusto Mirheta				x				Starija vrtička 1
5.	Alajbegović Ilhana				x				Starija vrtička 3
6.	Trako Sabina				x				Mlađa vrtička
7.	Alagić Admira					x			Srednja vrtička 2
8.	Pirić Adisa					x			Srednja vrtička 1
9.	Neimarlija Alma					x			Srednja grupa 1
10.	Šehić Munevera					x			Starija vrtička 3
11.	Murtić Helmina (direktor)						x		Srednja vrtička 1
12.	Pšalić Naida						x		Mlađa vrtička
13.	Nezirovac Selma						x		Starija jaslička
14.	Smolo Elma						x		Srednja vrtička 2I
15.	Šehić Senada							x	Starija jaslička

Napomena: njegovateljica i odgajateljica u grupi od 1- 2. godine nisu u obavezi održati oglednu aktivnost.

7. Plan rada Vijeća roditelja

Tabela 15 a.

Mjesec	Sadržaj rada
IX	Konstituisanje Vijeća roditelja, Izbor rukovodstva i usvajanje Poslovnika o radu, Usvajanje plana rada Vijeća za 2018/19. godinu, Prijedlog kandidata za konkursnu komisiju za izbog Upravnog odbora, ispred Vijeća roditelja. Izbor člana Upravnog odbora ispred Vijeća roditelja.
XII	Učešće roditelja u obilježavanju praznika: -Dana rudara, -Dana dječije radosti.
III	Učešće roditelja u finansiranju djelatnosti predškolskog odgoja i obrazovanja (učesće roditelja u finansiranju predškolske ustanove), Učešće roditelja u obilježavanju 8. marta . Prijedlozi i sugestije za poboljšanje rada ustanove.
V	Učešće roditelja u organizaciji izleta i ekskurzije za djecu, Učešće roditelja u ispraćaju djece u školu (Dan ustanove), Analiza rada Vijeća roditelja.

Ispred svake jasličke i vrtičke grupe, na grupnim sastancima u septembru mjesecu odabran je po jedan roditelj. Vijeće roditelja naše ustanove broji 9 članova.

8. Plan izleta, posjeta, radionica i slično

Tabela 15 b.

Vrsta posjete	Odgojne grupe			Vrijeme	Broj posjeta
	Mlađe vrt.	Srednje vrt.	Starije vrt.		
Upoznavanje saobraćaja	2	2	3	X-V	7
Praćenje promjena u prirodi	2	2	3	IX-V	21
Posjeta drugim grupama	2	2	3	IX-V	18
Posjeta pošti			3	X-V	1
Posjeta policiji	2	2		X-V	2
Posjeta vatrogascima			3	X-V	1
Posjeta stomatologu			3	X-V	3
Posjeta biblioteci			3	X-V	3
Posjeta školama			3	X-V	1
Posjeta Domu kulture			3	X-V	1
Posjeta muzeju		2	3	X-V	2
Posjeta Kraljevoj Sutjesci			3	X-V	1
Poludnevni izleti	2	2	3	X-V	5

9. Planiranje smjena, raspored radnog vremena za cjelokupno osoblje i dežurstva

Tabela 15c.

R.br.	Radno osoblje	Raspored u grupi	Prva smjena	Druga smjena
1.	Njegovateljice	Jasličke grupe	6,00-13,00	10,30-16,30
2.	Odgajateljice	Vrtičke grupe	6,00-12,30	10,30-16,30
3.	Direktor		7,00-15,30	
4.	Pedagog - psiholog, soc.pedagog		10,00-14,30	
5.	Logoped - surdoaudiolog		8,30-13,00	
6.	Administrativni radnici		7,00-15,30	
7.	Kuharica i pomoćna kuharica		6,00-14,30	
8.	Servirka		7,00-15,00	
9.	Spremačica		8,30-17,00	
10.	Kućni majstor		7,00-15,30	10,00-18,30

Dežurstva se planiraju u skladu sa potrebama Ustanove i određuju se dežurne odgajateljice i njegovateljice.

Odluka Upravnog odbora da se produži radno vrijeme ustanove stupila je na snagu u mjesecu maju 2013. godine. U skladu s tim organizovana je dežura i raspored odgajateljica i njegovateljica koje rade u tom periodu. Evidencija o dežurnim odgajateljicama, njegovateljicama i djeci koja borave vodi se u svesci za dežuru.

10.Plan i program stručnog usavršavanja odgajateljica, njegovateljica, stručnih saradnika i rukovodnog osoblja

Individualno stručno usavršavanje će se organizovati kroz sljedeće oblike:

- Stalno praćenje stručnih listova „Didaktički putokazi“, „Naša škola“, „Prvi koraci“,
- Obavezne konsultacije i međusobnu razmjenu mišljenja i iskustava,
- Izvođenje ogleđnih aktivnosti sa inovacijama u radu,
- Konsultacije sa direktorom, stručnim saradnicima i stručnim nadzornicima.

Tabela 15d

	Ime i prezime	Teme za stručno usavršavanje	Vrijeme realizacije	Mjesto realizacije
1.	Husić Nermina (med. sestra)	"Obolijevanje djeteta"	Oktobar	Stručni aktiv
2.	Ravlija Marcela (odgajateljica)	"Tradicionalni instrumenti Bosne i Hercegovine"	Oktobar	Stručno vijeće
3.	Arijana Kevrić (logoped surdoaudiolog)	"Odgojni postupci u kontekstu stvarne komunikacije"	Novembar	Stručno vijeće
4.	Omić Senka (odgajateljica)	"Formiranje pojmova prirodnih brojeva od 6 do 10"	Novembar	Stručni aktiv
5.	Gadžun Šemsa (odgajateljica)	"Tematske pokretne igre s krupnim gimnastičkim spravama"	Novembar	Stručni aktiv
6.	Hrusto Mirheta (odgajateljica)	"Elementi komunikacijskog procesa (pisac-književno djelo- dijete)"	Decembar	Stručni aktiv
7.	Alajbegović Ilhana (odgajateljica)	"Iskustva u primjeni sistema didaktičkih igara za podsticanje intelektualnog razvoja"	Decembar	Stručni aktiv
8.	Sabina Trako (odgajateljica)	"Igre za dječije vrtiće- Igre s loptama"	Decembar	Stručni aktiv
9.	Alagić Admira (odgajateljica)	"Dječije govorno stvaralaštvo i književnost za djecu"	Februar	Stručno vijeće
10.	Pirić Adisa (odgajateljica)	"Formiranje pojmova prirodnih brojeva tri, četiri i pet"	Februar	Stručni aktiv
11.	Neimarlija Alma (odgajateljica)	"Sistem intelektualnih aktivnosti i vrste igara"	Februar	Stručni aktiv
12.	Šehić Munevera (odgajateljica)	"Estetske osnove likovnog vaspitanja"	Februar	Stručni aktiv
13.	Merima Begić (pedagog)	"Emocionalna kompetencija i samoregulacija u djetinjstvu"	Mart	Stručno vijeće
14.	Pašalić Naida (odgajateljica)	"Formiranje pojmova prirodnih brojeva jedan i dva"	Mart	Stručni aktiv
15.	Selma Nezirovac (odgajateljica u jaslicama)	"Igre zvučnim predmetima"	Mart	Stručni aktiv
16.	Smolo Elma (odgajateljica)	"Dijete u igri drame i pozorišta"	Mart	Stručni aktiv
17.	Murtić Helmina (direktorica)	"Odnos između djeteta i njegove sredine"	April	Stručno vijeće
18.	Šehić Senada (medicinska sestra)	"Dijete uči ono što živi"	April	Stručni aktiv
19.	Mehanović Vildana (odgajateljica u jaslicama)	"Psihički razvoj djeteta u jaslicama"	Maj	Stručni aktiv
20.	Salihbegović Samira (medicinska sestra)	"Kako biti bolji roditelj"	Maj	Stručno vijeće

Kolektivno stručno usavršavanje će se odvijati kroz:

- Prisustvovanje oglednim aktivnostima odgajateljica i njegovateljica,
- Učešća u radu stručnih organa,
- Učešće u savjetovanjima, seminarima, konferencijama, kursovima, naučnim ekskurzijama, studijskim putovanjima itd.

VI Njega i briga za tjelesni rast i zdravlje djece

1. Sigurnosno – zaštitni i preventivni programi

1.1. Vrtić kao zajednica koja uči

U adaptacionom periodu roditeljima, naročito roditeljima djece jasličkog uzrasta treba omogućiti da djecu dovode i odvođe mimo utvrđenog rasporeda aktivnosti i odmora. Njegovateljice imaju ovlaštenja da se sa svakim roditeljem individualno dogovore o terminima dovođenja i odvođenja djece, dužini boravka i dr.

U ovom periodu, osim ovih pogodnosti, u dogovoru sa roditeljima ishranu djece treba prilagoditi ranije stečenim navikama u ishrani, vremenu uzimanja obroka, sadržaju, kvantitetu i kvalitetu hrane. Takođe treba poštovati individualne potrebe djece, ranije stečene navike, kao što su emocionalna vezanost djece za određenu igračku, predmet i sl.

Od prvih dana boravka djece u predškolskoj ustanovi suzbijati pojave agresivnog ponašanja i razvijati kod djece oblike međusobnog poštovanja, razumijevanja, tolerancije i altruizma.

1.2. Učenje životnih (socijalnih) vještina

Njegovateljice i odgajateljice će, kao i do sada, primjereno djelovati na razumijevanju emocionalnih stanja djece naročito kod djece koja dolaze rano i ponekad zbog nenaspavanosti pokazuju nervozna ponašanja, plačljivost, nervozu i neraspoloženje.

Posebnu pažnju posvetiti izražavanju emocija nelagode (bijes, srdžba, ljutnja) i usmjeravati djecu da te emocije ispoljavaju na pedagoški prihvatljive načine i samim tim razvijaju samokontrolu.

U međusobnim odnosima kod odraslih i kod djece ponekad dolazi do nedovoljnog razumijevanja i neprimjerenih reakcija pa je zbog toga neophodno razvijati vještinu nenasilnog rješavanja konfliktnih situacija.

Razvijati kod djece osjećaj pripadanja grupi te unutar te grupe razvijati drugarstvo, osjećaj empatije, učiti ih da dijele sa drugima, da čekaju svoj red... Kroz sve zajedničke aktivnosti grupe razvijati poštovanje i samopoštovanje djece.

1.3. Diskretni personalni zaštitni postupci

Prilikom upisa djeteta roditelji prilažu ljekarsko uvjerenje ljekara pedijatra kao dokaz da je dijete psihički i fizički zdravo i sposobno za boravak u predškolskoj ustanovi. Na obrascu zahtjeva za prijem djeteta roditelji dostavljaju osnovne podatke o djetetu i o sebi. U međusobnim kontaktima koji slijede roditelji saznaju više podataka o njegovateljicama-odgojiteljicama koje rade sa djecom, a one saznaju više podataka o porodici djeteta, njegovom socijalnom porodičnom statusu. Podaci do kojih njegovateljice-odgojiteljice dođu trebaju imati status povjerljivih podataka.

Poštovati želje roditelja, koji iz opravdanih razloga, imaju određene zahtjeve vezane za njihovu djecu.

Proces socijalizacije kod djece je različit, što ovisi o sposobnosti djece da prihvataju novu sredinu i nove - nepoznate osobe i da se navikavaju na život u kolektivu. Proces socijalizacije kod djece je različit u pogledu trajanja. Dok se neka djeca vrlo lako adaptiraju, kod neke djece taj proces traje dugo, po nekoliko mjeseci pa i cijelu godinu. Djeci koja imaju problema sa socijalizacijom i njihovim roditeljima treba pomoći.

Djeci koja imaju status djece sa posebnim potrebama treba u procesu socijalizacije pružiti znatno više pažnje ali isto tako i djecu u grupi učiti da prihvataju i uvažavaju potrebe djece sa problemima u učenju i učešću.

1.4. Odgojna grupa kao mjesto sigurnosti odrastanja djece

Donoseći odluku da upišu dijete u predškolsku ustanovu, roditelji pored ostalih razloga navode kao jedan od razloga i sigurnost djece. Pod pojmom sigurnosti djece roditelji podrazumijevaju ne samo fizičku zaštitu djece nego i sigurnost pravilnog psiho-fizičkog razvoja s obzirom da djecu povjeravaju osobama koje su obrazovane i educirane za poslove odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi.

Osim stručnih i educiranih osoba, predškolska ustanova djeci obezbjeđuje boravak u čistim prostorijama opremljenim odgovarajućom opremom, sredstvima i igračkama.

Također, prilikom rada u vrtiću odgajateljice i njegovateljice uče djecu samozaštiti i zaštititi druge djece razvijajući kod djece niz pozitivnih osobina koje su cijenjene u društvu.

2. Saradnja sa roditeljima

2.1. Uspješna saradnja sa roditeljima

Prilikom upisa djeteta svaki roditelj u pismenoj formi preuzme obavezu saradnje sa predškolskom ustanovom sa ciljem praćenja psihofizičkog razvoja djeteta, čime praktično počinje proces uspješne saradnje. Osim ovog oblika saradnje, roditelji se svakodnevno dva puta viđaju sa njegovateljicama - odgajateljicama i u tim susretima razmjenjuju informacije. U toku godine roditelji prisustvuju na dva grupna i na dva opća roditeljska sastanka na kojima dobiju informacije o radu grupe i ustanove kao cjeline. Također, na prvom roditeljskom sastanku u septembru mjesecu roditelje upoznajemo sa Kućnim redom ustanove. O individualnim kontaktima i roditeljskim sastancima vodi se odgovarajuća evidencija. Po potrebi, provode se ankete kao način ispitivanja mišljenja roditelja o određenim problemima.

Na grupnim roditeljskim sastancima, roditelji imaju mogućnosti da saslušaju pedagoško-psihološke teme iz programa edukacije roditelja, a putem postavljenih panoa sa informacijama informišu se o radu odgojne grupe. Svaka odgojna grupa na svom panou izlaže dječije likovne radove koji su svakodnevno dostupni roditeljima.

Prilikom realizovanja tema, svaki mjesec na oglasnoj ploči se izloži „Pismo za roditelje“, da bi roditelji imali uvid u ono što se radi svaki mjesec ali i da iznađu način da rad vrtića unaprijede svojim idejama i djelovanjem. Također, svaki roditelj može prisustvovati aktivnosti grupe koju pohađa njegovo dijete uz prethodnu najavu.

2.2. Posebno obrazovanje (edukacija) djece i roditelja

U nekim ranije donesenim aktima spominjana je mogućnost izrade posebnih programa za rad sa posebno nadarenom djecom i sa djecom sa posebnim potrebama. Dok programi za rad sa nadarenom, talentovanom djecom nisu donoseni zbog nejasno postavljenih granica koja i kakva djeca spadaju u ovu grupu, programi za rad sa djecom koja zaostaju u razvoju nisu donoseni zbog nedostatka iskustva i stručnjaka koji bi pružili adekvatnu pomoć odgajateljicama (defektolozi, logopedi, i dr.).

Danas je situacija bitno drugačija. U Zenici se nalazi specijalizovana ustanova Centar za ranu prevenciju, čiji nam stručnjaci stoje na raspolaganju. U ovoj ustanovi je zaposlen logoped - surdoaudiolog koji uspješno opservira, otkriva, dijagnosticira i uključuje u rad djecu sa različitim teškoćama u govoru i jeziku te radi na otklanjanju i ublažavanju istih.

Tokom rada kod djece razvijati samopouzdanje, vjerovanje u vlastite sposobnosti i znanje. Poželjno bi bilo da roditelji uzmu učešća u radu ove ustanove. Međutim zbog zauzetosti roditelja tokom radnog vremena ustanove, to nije moguće često organizovati.

2.3 Mjere sekundarne prevencije (djeca i roditelji)

Prema saznanjima sa kojima raspolazemo, među roditeljima nema ovisnika, a mišljenja sa m da među radnicima ove ustanove nema ovisnika. Ukoliko u narednom periodu dođemo do saznanja da je neko od roditelja postao ovisnik, u interesu zaštite djece i porodice, tražit ćemo pomoć nadležnih institucija.

3.Posebni programi

3.1.Posebni programi odgojno-obrazovnog rada sa djecom

Prilikom obilježavanja „Kakanjskih dana 2018.“, djeca starijih i srednjih odgojnih grupa su podržala program ove manifestacije. Pretpostavljamo da će nam organizator ove manifestacije i ove godine ponuditi učešće, što ćemo prihvatiti.

Djeca iz svih odgojnih grupa su prošle (pedagoške) godine učestvovala u ekološkom pokretu povodom obilježavanja Dana planete Zemlje sadnjom cvijeća, šetnjama i upozorenjem odraslim da čuvaju okoliš.

I ove godine planiramo realizovati ovakve i slične aktivnosti i razvijati ekološku svijest kod djece predškolskog uzrasta.

3.2. Edukacija odgajateljica, njegovateljica, stručnih saradnika, direktora, vrednovanja (evaluacija) preventivnih programa

Individualno permanentno stručno usavršavanje odgajateljica, njegovateljica i stručnih saradnika će se provoditi kroz:

- ogledne aktivnosti,
- realizacije stručnih tema,
- praćenje stručne literature: „Naša škola“, „Didaktički putokazi“, „Prvi koraci“ i dr.,
- obavezne konsultacije, razmjenu mišljenja, stavova i iskustava,
- konsultacije sa direktorom, pedagogom – psihologom, logopedom - surdoaudiologom i pedagoškim nadzornikom.

Kolektivno stručno usavršavanje ćemo organizovati kroz učešće u seminarima koje će organizovati Društvo predškolskih radnika FBiH, Udruženje predškolskih radnika balkanskih država, druga udruženja, Pedagoški zavodi i dr.

3.3. Program rada logopeda - surdoaudiologa za djecu predškolskog i školskog uzrasta koja nisu korisnici usluga JU za predškolski odgoj i obrazovanje „Mladost“

U septembra 2014.godine u našoj ustanovi se realizuje prethodno pomenuti program. U cilju zadovoljavanja potreba lokalne zajednice naša ustanova je na osnovu saglasnosti Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona broj: 10-38-9516-01/14 organizovala logopedске tretmane za djecu koja nisu korisnici usluga ustanove. Ova usluga se naplaćivala. Sa djecom je radio logoped - surdoaudiolog prema prilagođenom planu i programu za svako dijete. I u ovoj pedagoškoj godini nastojat ćemo zadovoljiti potrebe roditelja te realizovati ovaj program.

3.4. Program produženog boravka

Na osnovu dobijene saglasnosti od Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona od dana 18.09.2014. godine, broj 10-38-9516-01/14 prošle godine smo realizovali program dnevne brige za djecu predškolskog i školskog uzrasta sa ukupno 17 djece. I ove pedagoške godine planiramo realizovati ovaj program zbog većeg broja zahtjeva roditelja. Rad sa učenicima će biti organizovan u skladu sa njihovim školskim obavezama.

3.5. Program realizacije projekta "Peach"

Ustanova je od 01.05.2018. godine uključena u trogodišnji projekat pod nazivom "Peach". Projekat je finansiran od strane Asocijacije Leda i Caritas Švicarske. Pripremne radnje (adaptacija i opremanje prostorije) su se realizovale od početka projekta i sada je sve spremno za prijem djece sa 02.10.2018. godine. Projektom će biti obuhvaćeno dvadesetero djece, koja će biti na poludnevnom boravku. Prijem radnika je obavila Asocijacija Leda. Većinu djece u grupi će činiti djeca iz socijalno ranjivih kategorija.

VII Komunikacija sa javnošću

1. Saradnja sa lokalnom zajednicom

U okviru plana saradnje sa lokalnom zajednicom nastaviti ćemo saradnju sa Kulturno - sportskim centrom sa ciljem posjeta kino predstavama, adekvatnih filmova za djecu i pozorišnih predstava za djecu koje se organiziraju povodom Dana dječije nedjelje i Dana otvorenih vrata Tvornice cementa.

Sa ciljem nastavka afirmacije predškolskog odgoja i obrazovanja i ove ustanove kao glavnog nosioca ovih aktivnosti, nastaviti ćemo saradnju sa lokalnom TV stanicom NTV IC Kakanj i Radio - Kakanj. Ove informativne kuće su do sada pokazivale veliko interesovanje za rad ove ustanove.

Uvođenje djece u svijet knjige je značajan odgojno-obrazovni zadatak. Osim što se to radi u svakodnevnoj praksi, ove aktivnosti će biti nastavljene u saradnji sa Gradskom bibliotekom u Kaknju.

Otklanjanje strahova i predrasuda o liječenju zuba najbolje će se postići uspostavljanjem saradnje sa Domom zdravlja u Kaknju, odnosno sa dječijim stomatologom. Ova saradnja će, pored ostalog, doprinijeti da se kod djece u najranijoj dobi razvija navika održavanja higijene zuba i usne duplje.

Starije odgojne grupe su i ranijih godina posjećivale svoje starije drugove u prvom razredu osnovne škole, pa će i ove godine upotpuniti svoja saznanja o školi gdje će upoznati i buduće učitelje.

Iako se djeca svakodnevno susreću sa policajcima, vatrogascima - majkama i očevima koji dovode i odvođe svoju djecu u ovu ustanovu, ipak ćemo posjetiti policijsku i vatrogasnu stanicu u Kaknju, gdje će se djeca, kao i ranijih godina upoznati sa tehničkim i drugim sredstvima kojima se služi policija i vatrogasci u svom radu.

2. Saradnja sa širom društvenom zajednicom

U prethodnim godinama djeca starijih grupa su posjećivala PPU „Pčelica i med“, PU „Behar“ i OŠ „Đulistan“ i nadamo se da ćemo i dalje imati uspješnu saradnju sa njima. Dogovoreno je da nam uzvrate posjetu u prvoj polovini mjeseca oktobra u okviru obilježavanja Dječije nedjelje.

Također planiramo posjetu i drugim osnovnim školama u Kaknju.

3. Javne manifestacije

Tabela 16.

Manifestacija	Datum(orijentaciono)	Mjesto učešća	Sadržaj (program)
Osmi mart	Prva sedmica u martu	Javna ustanova	U prilogu (svesci)
Dan ustanove	Posljednja sedmica u maju	Javna ustanova ili Dom kulture	U prilogu (svesci)
Kakanjski dani kulture	Prva sedmica u augustu	Gradska pozornica	U prilogu (svesci)

**RASPORED ODGAJATELJICA I NJEGOVATELJICA
PO ODGOJNIM GRUPAMA (od 03.09.2018. godine)**

ZGRADA I (STARA ZGRADA):

MEHANOVIĆ VILDANA HUSIĆ NERMINA	(I smjena) (II smjena)	MLAĐA JASLIČKA GRUPA
ELMA SMOLO ADMIRA ALAGIĆ	(I smjena) (II smjena)	SREDNJA VRTIČKA GRUPA 2
MARCELA RAVLIJA SENKA OMIĆ	(I smjena) (II smjena)	STARIJA VRTIČKA GRUPA 2
ILHANA ALAJBEGOVIĆ MUNEVERA ŠEHIĆ	(I smjena) (II smjena)	STARIJA VRTIČKA GRUPA 3

ZGRADA II (NOVA ZGRADA):

SENADA ŠEHIĆ SELMA NEZIROVAC	(I smjena) (II smjena)	STARIJA JASLIČKA GRUPA
SABINA TRAKO NAIDA PAŠALIĆ	(I smjena) (II smjena)	MLAĐA VRTIČKA GRUPA
ADISA PIRIĆ ŠEMSA GADŽUN	(I smjena) (II smjena)	SREDNJA VRTIČKA GRUPA 1
ALMA NEIMARLIJA MIRHETA HRUSTO	(I smjena) (II smjena)	STARIJA VRTIČKA GRUPA 1

Svakodnevno, svaka aktivnost počinje radom na razvoju govora. Njegovateljice i odgajateljice imaju obavezu da u okviru planirane teme zastupe sve aspekte razvoja djece (ranije odgojno-obrazovna područja: razvoj govora, upoznavanje okoline, razvoj početnih matematskih predstava, tjelesni odgoj, likovni odgoj i muzički odgoj).

Mjesečni jelovnik

Jelovnik sastavljamo mjesečno koristeći odredbe Kriterija i standarda za ishranu djece predškolskog uzrasta, vlastita iskustva i potrebe djece. Mjesečni jelovnici su istaknuti na vidnim mjestima na oglasnim pločama u obje zgrade tako da ih roditelji svakodnevno mogu vidjeti. Osim toga, roditeljima je omogućeno da sami mogu kad god to zažele lično provjeriti da li se odstupa od utvrđenog jelovnika i da se sami uvjere u kvalitet i kvantitet obroka.

Kontrolu higijenske ispravnosti hrane, opreme, pribora za jelo i mikrobiološke analize mjesečno vrši Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica.

Bosna i Hercegovina - Federacija Bosna i Hercegovina
Zeničko - dobojski kanton - Općina Kakanj
JAVNA USTANOVA ZA PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE "MLADOST" KAKANJ

JELOVNIK

za mjesec SEPTEMBAR 2018. godine

Ponedjeljak	3.9. - 17.9. 2018.	10.9. - 24.9.2018.
DORUČAK	Čaj,pašteta, hljeb	Čaj, pašteta, hljeb
RUČAK	Tjestenina sa pavlakom	Grah, salata, hljeb
UŽINA	Marmelada	Puding

Utorak	4.9. - 18.9.2018.	11.9. - 25.9.2018.
DORUČAK	Čaj, krem namaz, hljeb	Čaj,krem namaz, hljeb
RUČAK	Mahune sa mesom, salata	Grašak sa mesom, salata
UŽINA	Keks	Kiflice sa marmeladom

Srijeda	5.9. - 19.9.2018.	12.9. - 26.9.2018.
DORUČAK	Čaj, eurokrem, hljeb	Čaj, eurokrem, hljeb
RUČAK	Supa, pileće pečenje, riža	Supa, pileće pečenje, riža
UŽINA	Voće	Voće

Četvrtak	6.9. - 20.9. 2018.	13.9. - 27.9.2018.
DORUČAK	Palenta sa pavlaka	Palenta sa pavlaka
RUČAK	Kupus sa mesom mesom	Tjestenina sa mesom
UŽINA	Marmelada	Voćni kolač

Petak	7.9. - 21.9. 2018.	14.9. - 28.9.2018.
DORUČAK	Čaj, riba tuna, pavlaka	Čokoladne pahuljice, mlijeko
RUČAK	Rižoto sa povrćem	Paprikaš, salata, hljeb
UŽINA	Voće	Voće

Napomena: Izmjene u jelovniku su moguće!

Diréktorica:
Mirtić Helmina prof.

